

УДК 336.5:364-6

Кириченко Поліна Володимирівна,
студентка фінансово-економічного факультету,

E-mail: polykyrychenko@icloud.com,

Жибер Тетяна Василівна,

канд. екон. наук, доц., доцент кафедри фінансів,

E-mail: zhyber_kneu@ukr.net,

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)

БЮДЖЕТНІ ПІЛЬГИ ДІТЯМ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

АНОТАЦІЯ. Метою даної статті стало дослідження ефективності існуючих бюджетних пільг дітям, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, залежно від їх призначення. У статті авторами поставлено завдання систематизувати пільги за їх призначенням та оцінити ефективність кожної групи пільг. При написанні статті використовувалися як системний метод, метод формалізації, а також проведена оцінка пільг за авторськими критеріями.

За обраною групою пільговиків було систематизовано пільги за окремими критеріями, зроблено оцінку ефективності існуючих пільг, було визначено шляхи оптимізації системи надання пільг. Ці результати пропонуються до застосування органам законодавчої та представницької влади для подальшого здешевлення та полегшення надання соціальних пільг дітям, що постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС. Соціальне значення дослідження обумовлене новизною оцінки пільг за їх призначенням. Призначення пільг дозволяє у подальшому вимірювати їх вплив на якість життя пільгоотримувача, такий підхід у статті застосовано з урахуванням потреби в бюджетуванні видатків на соціальний захист за умов сучасної економічної нестабільності та обмежених бюджетних коштів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: соціальні пільги, бюджетні видатки, соціальний захист, аварія на Чорнобильській АЕС.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Перехід України до ринкової економіки спричинив трансформацію фінансового забезпечення соціальної сфери суспільства в напрямі допомоги верствам населення, які визнані такими, що потребують підтримки [1, с. 272]. Обов'язком держави є повна та своєчасна виплата з бюджету сум на покриття пільг і допомог уразливим верствам населення. Видатки на соціальний захист на сьогодні є найбільшими за обсягом як зі зведеного, так і з державного бюджету. При цьому, вони лягають тягарем на платників податків, які часто не зв'язані з отримувачами пільг, тобто видатки на соціальний захист малоеквівалентні [2, с. 64].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання реалізації соціальної політики в період становлення незалежності України розробляли провідні вітчизняні вчені А.І. Андрущенко, В.С. Бакіров, І.К. Бондар, С.А. Войтович, В.М. Ворона та інші. Бюджетне забезпечення соціального захисту досліджували Василик О.Д., Опарін В.М., Пасічник Ю.В. Чугунов І. Я. та багато інших

Питання правового регулювання пільгового забезпечення населення свого часу були предметом досліджень Александрова М.Г., Алексеева С.С., Лушнікова А.М. Оцінку ефективності функціонування системи соціальних виплат в Україні розглянуто Жук Ю.М. Проблеми забезпечення державою соціальних виплат у останні роки було досліджено в працях вітчизняних науковців Гродецької Т. Є. та Поляк Н.О.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Значну частину громадян, що потребують допомоги в Україні, складають постраждалі внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС. Однак, в Україні підраховується чисельність громадян, що проживають на забруднених територіях, але не систематизовано перелік пільг по особах (по кожному постраждалому окремо).

Виходячи з цього, особливої актуальності набуває необхідність вдосконалення соціальної та економічної ефективності системи бюджетних пільг громадянам, у тому числі й дітям, які постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС, шляхом відміни, об'єднання певних груп або перерозподілу дрібних грошових виплат і прийняття Закону України «Про запровадження електронної соціальної картки».

Формулювання мети і завдання дослідження. Метою статті є аналіз економічної та соціальної ефективності бюджетних пільг дітям, що постраждали від катастрофи на Чорнобильській АЕС. Для цього буде використано розроблену авторами таблицю та групування пільг, враховано ряд критеріїв ефективності виплат, запропоновано способи здешевлення адміністрування пільг дітям, що постраждали від катастрофи на Чорнобильській АЕС.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Соціальний захист залишається, по суті, найважливішою у кількісному вимірі фінансування функцією нашої держави. Кількість зобов'язань із соціального захисту зростала упродовж років незалежності швидкими темпами. Однак їх розмір у грошовому вимірі, їх доцільність і вартість адміністрування практично не переглядаються.

Значну роль у цьому відігравав такий чинник, як політичний популізм, і складна ситуація з постійними перевиборами Президента або народних депутатів, змінами уряду, фінансовою кризою. В Україні існує два основних джерела формування соціальних виплат (трансфертів), які взяла на себе держава: кошти державного бюджету та кошти місцевих бюджетів [1, с. 274]. У державному бюджеті на соціальну підтримку населення було передбачено від 18 % надходжень до бюджету у 2000 році [1, с. 160] до близько 27 % видатків з державного бюджету у 2013 році [3, с. 20]. Окрім цих джерел, існують соціальні виплати за рахунок цільових бюджетних і позабюджетних фондів, виплати з благодійних фондів і організацій. При цьому, соціальні трансферти можуть надаватися в різних формах — грошовій, натуральній (продукти харчування, лікарські засоби, предмети побуту та ін.) формах, а також у формі пільг на оплату послуг соціально-побутового характеру.

Різними видами пільг в Україні, відповідно до чинного законодавства, користуються на сьогодні понад 40 % населення, що становить близько 19,5 млн громадян [4, с. 102]. Загалом, держава несе зобов'язання щодо надання 156 видів соціальних пільг, гарантій, компенсацій 230 категоріям населення [5]. При цьому, на кожного громадянина припадає більше, ніж одна пільга, а саме — 1,35, середня вартість якої становить понад 376 грн на рік [4, с. 102]. Серед усіх категорій пільговиків, найвагомішою за кількістю пільг у розрахунку на одного пільговика та середньою вартістю однієї передбаченої законодавством пільги, є категорія громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи [5]: більше 22 % загальної чисельності пільговиків, на кожного з яких припадає в середньому по 4,4 пільги із середньою вартістю 469 грн на рік [4, с. 102].

Статтею 16 Конституції України Чорнобильську катастрофу визначено як катастрофу планетарного масштабу [6], а збереження генофонду українського народу — як обов'язок держави. Чисельність населення України станом на 1 січня 2013 року за даними Державної служби статистики України становить 455 млн 53 тис. осіб. Кількість осіб, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та яким надається соціальна підтримка держави — 2 млн 132 тис. 257 осіб, що становить 4,5 % від загальної кількості громадян, з них 462 тис. 374 — потерпілі діти.

Виходячи з цього, актуальним є питання забезпечення державою соціальних гарантій громадянам, особливо дітям, що є носіями генофонду української нації в майбутньому, які постраждали

внаслідок Чорнобильської катастрофи. Питання захисту прав постраждалих від аварії на ЧАЕС та її наслідків регулюється безпосередньо Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» [7]. Згідно з Порядком використання коштів державного бюджету для виконання програм, пов'язаних із соціальним захистом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2005 року № 936, розпорядником коштів визначено Мінпраці (його правонаступник зараз — Міністерство соціальної політики), розпорядником коштів нижчого рівня — Головне управління соціального захисту населення (на сьогодні — Департаменти соціальної політики при міських державних адміністраціях) [8].

Особливу групу громадян-пільговиків, які постраждали від Чорнобильської катастрофи становлять діти ([7, ст. 27] із змінами, внесеними згідно із Законом № 2532-12 від 01.07.92, у редакції Закону № 230/96-ВР від 06.06.96). Пропонуємо групування пільг «дітей-чорнобильців» за призначенням у табл. 1.

Як видно з матеріалу таблиці, перелік різноманітних заходів соціальної допомоги, що надаються державою дітям, постраждалим від Чорнобильської катастрофи, та їх батькам, досить широкий. Соціальна підтримка, що надається цій групі дітей-пільговиків, має різні форми (соціальні пільги, безкоштовні послуги, адресні соціальні допомоги, цільові компенсації) та включає певні заходи. Разом із тим, слід відмітити ряд заходів соціального забезпечення, які не достатньо ефективні й економічно обґрунтовані на сьогодні (колонка «Соціальна та економічна ефективність пільг» таблиці).

Критеріями соціальної ефективності пільг було обрано такі: зменшення впливу погіршення здоров'я внаслідок катастрофи, збереження можливостей для розвитку і відтворення постраждалих порівняно з іншими громадянами. Критеріями економічної ефективності були: розмір пільги, її отримання у повному обсязі, рівень забезпечення потреби даною пільгою.

Вимірювання ефективності пільг проводилося по шкалі: «+++» — максимально ефективні, «++» — ефективні, «+» — мало ефективні, «±» — майже неефективні, «-» — зовсім неефективні. Заходи, які за ефективністю охарактеризовано позначками «+++», «+» або «±», на нашу думку, потребують першочергового вдосконалення і поліпшення умов для їх ефективної реалізації.

Таблиця 1
ГРУПУВАННЯ ПІЛЬГ ДІТЯМ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Група пільг	Форма пільг	Вид пільг	Соціальна та еко- номічна ефектив- ність пільг
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Пільги на забез- печення вихо- вання дітей [7, ст. 30]	Компенсаційні виплати [8]	дітям шкільного віку — інвалідам, дітям, батьки яких інваліди або померли внаслідок аварії у розмірі 32 грн / місяць	+
		дітям шкільного віку, батьки яких потерпілі від катаст- рофи у розмірі 16 грн / місяць	+
		дітям до 3 років, які відвідують дошкільні заклади — 13,5 грн / місяць, до 7 років — 26,5 грн / місяць	+
		дітям, які не відвідують дошкільні заклади, до 3 років — 49 грн / місяць, до 7 років — 72, 5 грн / місяць	+
		шквартальна компенсація дітям, які не відвідують до- шкільні й шкільні заклади, на суму середньої вартості харчування в цих закладах, що встановлена місцевими радами народних депутатів, з 01.03.2009 вартість 1 дня для дітей віком до 3 років — 8,3 грн, до 7 років — 12, 58 грн	++
	Послуги	повне державне забезпечення дітей-дошкільнят (пункт 1 частини першої ст. 30 у редакції Закону № 230/96-ВР від 06.06.96 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2400-ІІІ (2400-14) від 26.04.2001)	+++

Продовження табл. 1

1	2	3	4
Пільги на забезпечення виховання дітей [7, ст. 30]	Послуги	обов'язкове позачергове забезпечення місцями у дошкільних закладах освіти	+++
Пільги на забезпечення харчування дітей ([7, ст. 29] із змінами, внесеними згідно із Законом № 2532-12 від 01.07.92, № 230/96-ВР від 06.06.96)	Соціальні послуги та компенсаційні виплати	вступ поза конкурсом до державних закладів освіти	+
		безкоштовне харчування дітей в освітніх закладах або компенсаційні виплати батькам, якщо діти не відвідують освітні заклади (див. детально вище)	+++
		безкоштовне придбання ліків за рецептами та безплатне позачергове зубопротезування (п. 4 ч. 1 ст. 30 у редакції Закону № 230/96-ВР від 06.06.96)	+++
Пільги на здійснення лікування та оздоровлення дітей [7, ст. 28]	Соціальні послуги, компенсації	безкоштовне забезпечення путівками на оздоровлення строком на 2 місяці в рік або компенсація вартості таких путівок (п. 5 ч. 1 ст. 30 у редакції Закону № 5062-VI)	+++
		першочергове безкоштовне протезування дітей-інвалідів	+++

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	
Побутові пільги	Соціальні послуги	безкоштовні проїзди в межах України, позачергове придбання квитків (п. 3 ч. 1 ст. 30 із змінами, внесені згідно із Законом № 230/96-ВР від 06.06.96)	+++	
		надання додаткової житлової площі, постановка на квартирний облік, право позачергового одержання житла	+ (±)	
	Компенсаційні послуги	50 % знижки при сплаті житлово-комунальних послуг (п. 8 ч. 3 ст. 30 у редакції Закону № 2400-III (2400-14) від 26.04.2001)	+++	
	Пільги батькам дітей-інвалідів чорнобильців, спрямовані на виховання дітей [6]		зарахування до стажу роботи одному з батьків часу догляду за потерпілою дитиною віком до 12 років	+++
			використання чергової відпустки у зручний час та отримання додаткової оплачуваної відпустки (14 робочих днів / рік)	+++
			100 % виплата лікарняних листків по догляду за дитиною до 14 років незалежно від стажу роботи	+++
			надання вагітним жінкам 100 % оплаченої відпустки по вагітності і родах тривалістю 90 днів до і після пологів	+++
	надання вагітним жінкам путівок для оздоровлення та додаткового харчування	+++		

Головною метою системи соціального забезпечення є підтримка рівня доходів населення у разі виникнення соціальних ризиків для задоволення основних життєвих потреб і забезпечення гідного рівня життя. Виходячи з аналізу наданих результатів, вважаємо, що серед пільг, які надаються державою дітям-чорнобильцям, немає повністю неефективних. Тому мова йде про оптимізацію системи пільг дітям, що постраждали від Чорнобильської аварії, у бік здешевлення і полегшення їхнього нарахування, забезпечення їх вчасного і повного отримання, підвищення їхньої еквівалентності у справі забезпечення добробуту їх одержувачів та стимулювання їх до участі у розширеному відтворенні.

При цьому, в Програмі економічних реформ України на 2010—2014 рр., що була запропонована Комітетом економічних реформ при Президентові України зазначено, що соціальна підтримка населення, яка здійснюється за рахунок різних видів соціальних трансфертів, є недостатньо прозорою та справедливою. Дане твердження базується на таких фактах [9]:

- лише 56,8 % осіб, які мають доходи, нижчі за прожитковий мінімум, одержують хоча б один вид соціальної підтримки;
- з усіх державних соціальних трансфертів менше ніж 23 % від їх загальної суми потрапляють до людей, віднесених до категорії бідних, тоді як майже 17 млрд грн щороку, що становить близько 6 % бюджетних доходів — надаються необхідному населенню;
- механізм надання житлових субсидій і пільг з оплати житлово-комунальних послуг базується на завищених нормативах споживання даних послуг, що призводить до нераціонального використання коштів бюджету, що забезпечують надання пільг цієї категорії.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, пільги слід максимально персоніфікувати за кожним окремим отримувачем. Слід ретельно обліковувати і перевіряти співставність, кількість, розмір соціальних пільг, що припадають на одну особу. Основу соціального забезпечення дітей України повинна становити адресна соціальна допомога, слід далі працювати над запровадженням електронних соціальних карток [9]. У перспективі доцільною є розробка «Картки Чорнобильця», яка повинна надаватися усім громадянам, постраждалим унаслідок Чорнобильської катастрофи, в тому числі й пільговій категорії дітей.

Згідно з викладеним, пропонуємо проводити нарахування грошових компенсацій дітям дошкільного й шкільного віку не кожного місяця, а відповідно до навчального року, два рази на бюджетний рік (облік таких дітей часто покладений на управління освіти), а виплачувати — від одного разу на рік. Це дозволить зменшити фінансові та часові витрати з адміністрування компенсацій, розмір яких на сьогодні досить невеликий, тоді як відмовитися від них чи збільшити ці компенсації не вбачається за можливе найближчим часом.

Пільги при вступі до вищих навчальних закладів, на нашу думку, мають низьку ефективність тому, що головним критерієм вступу мають бути знання. Це одна з найнеоднозначніших пільг. Пільги повинні мати студенти, які потребують соціального захисту, а не абітурієнти. Можна запропонувати вибіркову дію цієї пільги, у вигляді гарантування абітурієнтові вибору будь-якого навчального закладу, у який він потрапляє за конкурсом згідно з отриманими на загальнодержавному обов'язковому вступному тестуванні балами.

Надання державою додаткової житлової площі дітям, що в умовах сучасного економічного стану її потребують, взагалі є нереалістичним, і оцінено нами як найменш ефективний соціальний захід. Виконання даного зобов'язання можна реалізувати на вторинному ринку житла, у населених пунктах зі спадаючою кількістю жителів, у рідних населених пунктах дітей із забруднених територій. З іншого боку, стимулювання молоді житлом є одним із способів відродження населених пунктів та інструментом державного регулювання молодіжної політики. Також слід ретельно перевіряти зловживання та корупційну складову при наданні цього виду пільг, коли житло можуть отримувати не справжні пільговики.

Бібліографічний список

1. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник / О.Д. Василик. — К.: НІОС, 2000. — 416 с.
2. Макрофінансове бюджетування: навч. посібн. / Т.С. Бабич, Т.В. Жибер; за наук. ред. д.е.н., проф. В. М. Федосова. — К.:КНЕУ, 2011. — 311 с.
3. Висновок щодо виконання Державного бюджету України за перший квартал 2013 року. Підготовлено департаментом з питань бюджет-

ної політики і затверджено постановою Колегії Рахункової палати. Рахункова палата України, 2013. [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: www.ac-rada.gov.ua/.../Bul_6_mis_2013.pdf

4. *Городецька Т. Е.* Соціальні трансферти як економічна форма доходів населення України / Т.Е. Городецька // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2013. — № 5. — С. 100–105.

5. Експертна доповідь «Україна в 2007 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку» Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс] // Режим доступу до матеріалів: http://www.niss.gov.ua/book/Eks_d2007/index.htm

6. Конституція України. [Електронний ресурс]. Режим доступу — zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр (30.11.13). — Назва з екрану.

7. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» № 796-ХІІ від 28 лютого 1991 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу — zakon.rada.gov.ua/go/796-12 (30.11.13). — Назва з екрану.

8. Компенсації, пільги та допомоги згідно Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», Голосіївська районна в м. Києві адміністрація, роз'яснення. Електронний ресурс: Режим доступу — <http://www.golosiiiv.gov.ua/ua/publication/print/158.htm> (30.11.13). — Назва з екрану.

9. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про запровадження електронної соціальної картки». Електронний ресурс: Режим доступу — w1.c1.rada.gov.ua/pls/.../webproc34?id... (30.11.13). — Назва з екрану.

References

1. *Vasylyk O. D.* Teoriia finansiv: pidruchnyk / O.D. Vasylyk. — K.: NIOS, 2000. — 416 p. [In Ukrainian].

2. Makrofinansove biudzhetyuvannja: navch. posibn./Babych, T.S., Zhyber, T.V.; za nauk. red. d.e.n., prof. V. M. Fedosova. — K.:KNEU, 2011. — 311 p. [In Ukrainian].

3. Vysnovok shchodo vykonannia Derzhavnogo biudzhetu Ukrainy za pershyi kvartal 2013 roku. Pidgotovleno departamentom z pytan budjetnoi polityky i zatverdzheno postanovoiu Kolegii Rahunkovoi palaty. Rahunkova palata Ukrainy, 2013. [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: www.ac-rada.gov.ua/.../Bul_6_mis_2013.pdf [In Ukrainian].

4. *Gorodetska T. E.* Sotsialni transferty iak ekonomichna forma dohodiv naselennia Ukrainy / Gorodetska, T.E. // Zovnishnia torgivlia: ekonomika, finansy, pravo. — 2013. — № 5. — P. 100–105. [In Ukrainian].

5. Ekspertna dopovid «Ukraina v 2007 rotsi: vnutrishnie i zovnishnie stanovyshe ta perspektyvy rozvytku» Natsionalnyi instytut strategichnyh

doslidzhen [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: http://www.niss.gov.ua/book/Eks_d2007/index.htm [In Ukrainian].

6. Konstytutsiia Ukrainy. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do materialiv: zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-vr (30.11.13). — Nazva z ekranu. [In Ukrainian].

7. Zakon Ukrainy «Pro status i sotsialnyi zahyst gromadian, iaki postrazhdaly vnaslidok Chornobylskoi katastrofy» № 796-XII vid 28 liutogo 1991 r. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do materialiv: zakon.rada.gov.ua/go/796-12 (30.11.13). — Nazva z ekranu. [In Ukrainian].

8. Kompensatsii, pilgy ta dopomogy zgidno Zakonu Ukrainy “Pro status i sotsialnyi zahyst gromadian, iaki postrazhdaly vnaslidok Chornobylskoi katastrofy”, Golosiivska raionna v m. Kyievi administratsiia, roziasnennia . Elektronnyi resurs: Rezhym dostupu do materialiv: <http://www.golosiiv.gov.ua/ua/publication/print/158.htm> (30.11.13). — Nazva z ekranu. [In Ukrainian].

9. Poiasniuvalna zapyska do proektu Zakonu Ukrainy «Pro zaprovadzhennia elektronnoi sotsialnoi kartky». Elektronnyi resurs: Rezhym dostupu do materialiv: w1.c1.rada.gov.ua/pls/.../webproc34?id... (30.11.13). — Nazva z ekranu. [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 28 лютого 2014 р.

УДК 336.5:364-6

Кириченко Полина Владимировна,

студентка финансово-экономического факультета,

E-mail: polykyrychenko@icloud.com

Жибер Татьяна Васильевна,

канд. экон. наук, доц., доцент кафедры финансов,

E-mail: zhyber_kneu@ukr.net,

ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»

(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)

БЮДЖЕТНЫЕ ЛЬГОТЫ ДЕТЯМ, ПОСТРАДАВШИМ ОТ АВАРИИ НА ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ АЭС

АННОТАЦИЯ. Целью этой статьи является исследование эффективности существующих льгот, которые финансируются из бюджета, детям, пострадавшим от аварии на Чернобыльской АЭС, в зависимости от их назначения. Задаaniem авторов статья стала систематизация существующих льгот в группы по их назначению и оценка эффективности каждой из групп льгот. При написании статьи использовались такие научные методы, как системный метод, метод формализации, также была проведена оценка льгот по авторским критериям.

По выбранной группе льготников льготы были сгруппированы и оценены по шкале от совсем неэффективных до очень эффективных. Также были определены слабые места предоставления льгот и предложены пути оптимизации системы предоставления льгот.

Результаты исследования предлагаются органам власти для дальнейшего удешевления и упрощения предоставления социальных льгот детям, которые пострадали от аварии на Чернобыльской АЭС. Социальное значение результатов исследования, приведённых в статье, обусловлено связью оценки льгот и их назначения. Назначение той или иной льготы позволяет в будущем измерять их влияние на жизнь льготника, и, соответственно, принимать решение о дальнейшем существовании льготы. Такой подход в статье использован с учётом необходимости бюджетирования расходов бюджета на социальную защиту граждан в условиях современной экономической нестабильности и ограниченных бюджетных средств.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: социальные льготы, бюджетные расходы, социальная защита, авария на Чернобыльской АЭС.

UDC 336.5:364-6

Kyrychenko Polina Volodymyrivna,

Student, Faculty of Finance and Economics,

E-mail: polykyrychenko@icloud.com,

Zhyber Tetiana Vasylivna,

Candidate of Sciences (Economics),

Associate Professor, Department of Finance,

E-mail: zhyber_kneu@ukr.net,

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, Ukraine, 03680)

BUDGET BENEFITS FOR CHILDREN SUFFERED FROM CHERNOBYL NUCLEAR POWER PLANT ACCIDENT

ABSTRACT. *The purpose of this article is a research on effectiveness of existing fiscal benefits to children suffered from the accident on Chernobyl nuclear power plant, depending on their assignment. The task of systematizing benefits according to their assignment and estimating efficiency of each group of benefits was set by the authors in the article. There were such scientific methods used while writing the article as system method, formalization method as well as evaluation of benefits using author's criteria.*

Benefits were systematized under particular criteria by chosen group of beneficiaries, estimation of efficiency of existing benefits was made and ways of optimizing the benefit providing system were defined. These results are offered for applying to legislative and representative authorities for further cheaper and easier provision of benefits to children suffered from the accident on Chernobyl nuclear power plant. The social value of the research is determined by a new approach to estimating benefits by their assignment. Assignment of benefits allows to measure their impact on beneficiary's standard of living in future, such approach in the article is used with the consideration of demand in budgeting the expenses for social protection under the conditions of current economic instability and limited budget funds.

KEY WORDS: social benefits, budget expenses, social protection, Chernobyl nuclear power plant accident.